
PROSJEKTPLAN

Kommune: Oppdal kommune
Rapportnr: R 42
Dato: 20/4/2017
Oppdragsansvarlig: Svein Magne Evavold
Utarbeidet av: Merete Lykken

Prosjektnavn: «Mobbing i grunnskolen»

Bestilling

Kontrollutvalget i Oppdal behandlet i møte 30.01.2017 under sak 09/2017 Eventuelt en omprioritering av forvaltningsrevisjon for 2017. Bakgrunnen for omprioriteringen er at det i media har kommet fram mobbesaker fra andre kommuner. Rådgiver for oppvekst i Oppdal kommune orienterte utvalget i sak 25/2016 om rutiner og kommunens håndtering av mobbing i skolen samt svarte på spørsmål fra utvalget. I tillegg har det også vært oppslag om mobbesaker i skolene i Oppdal kommune. Kontrollutvalget er opptatt av at skolenes håndtering av mobbing løses på en god måte. Utvalget ønsker derfor å foreta en forvaltningsrevisjon som gjennomgår Oppdal kommune sin håndtering av mobbesaker i grunnskolen, dvs fra 1. til 10. trinn i skolen.

Kontrollutvalgets behandling og vedtak i sak 09/2017:

«Kontrollutvalget diskuterte valg av forvaltningsrevisjon for 2017. Med bakgrunn i flere saker fra andre kommuner som er kommet frem gjennom media ønsker kontrollutvalget å foreta en forvaltningsrevisjon som gjennomgår Oppdal kommune sin håndtering av mobbesaker i grunnskolen, dvs. fra 1. til 10. trinn i skolen. Bestilling gjøres til Revisjon Fjell IKS som bes fremlegge forslag til prosjektbeskrivelse til neste møte i kontrollutvalget.»

Forvaltningsrevisjonen ble på nytt omtalt i kontrollutvalgets møte 3. 4.2017 og det var enighet blant utvalgets medlemmer at også den private barne- og ungdomsskolen Vollan skole i Oppdal inviteres til å delta i denne forvaltningsrevisjonen. Vollan skole er registrert som forening/lag noe som betyr at skolen er skoleeier selv med eget styre.

Med henvisning til ønske fra kontrollutvalget i Oppdal vil det bli sendt ut invitasjon til Vollan private skole om å delta i denne forvaltningsrevisjonen på lik linje med Oppdal kommune som skoleeier.

Bakgrunn

Retten til et psykososialt miljø for elever i skolen er lovfestet i opplæringsloven § 9a-1. Videre skal skolen aktivt og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet. Til loven er det utarbeidet forskrift og utdanningsdirektoratet har laget veiledere og annet informasjonsmaterieell knyttet til hvordan skoleeiere, skoler og lærere kan arbeide for et godt psykososialt miljø for elevene. Veilederne tar for seg alt i fra det forebyggende arbeidet, hvordan mobbing og krenkende atferd avdekkes, og hvordan skolene bør følge opp hendelser.

Alle elever har ifølge opplæringsloven rett til et godt og inkluderende læringsmiljø. Med «læringsmiljø» menes de samlede kulturelle, relasjonell og fysiske forholdene på skolen som har betydning for elevenes læring, helse og trivsel. Det psykososiale miljøet skal virke positivt på elevenes helse, trivsel og læring, trygghet og sosiale tilhørighet. Det er den enkelte elevs subjektive opplevelse av å bli krenket som er utgangspunktet for skolens håndtering av opplæringsloven kapittel 9 («elevenes arbeidsmiljølov»).

Det er fastsatt i opplæringsloven og privatskoleloven at skoleeiere plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. Den årlige rapporten skal drøftes av skoleeieren, dvs. av driftsutvalget og kommunestyret, jf opplæringsloven § 13-10 2. ledd.

Tilstandsrapport for grunnskolen i Oppdal 2016 ble behandlet i kommunestyret 05.04.2017. Det ble under behandlingen lagt fram forslag til at kommunestyret som skoleeier har nulltoleranse for mobbing som prinsipp som ble vedtatt.

I Tilstandsrapportens del 3.2 Læringsmiljø presenteres resultater fra elevundersøkelsen 2016/2017 som deriblant omtaler resultatene av undersøkelsen som gjelder mobbing på skolen. Elevundersøkelsen er gjennomført for elever på 7. og 10. trinn og Vg1 (vi går ikke nærmere inn på resultatene for Vg1).

Gjennomsnittsverdien for indikatoren *Mobbing på skolen* er beregnet ut fra hvor mange som opplever at de blir mobbet og hvor ofte de blir mobbet. Verdien gir ikke antall elever som i snitt mobbes. En og samme verdi kan enten indikere at mange krysser av at de mobbes sjelden eller at færre krysser av at de mobbes hyppig. Et gjennomsnitt ned mot verdien 1 tyder på lite mobbing på skolen mens en verdi nærmere 5 tyder på det motsatte.

Tabell 1: Geografisk sammenligning 2016/2017

Geografisk sammenligning	7. trinn	10. trinn
Oppdal kommune *	1,3	1,4
Kommunegruppe 11	1,3	1,3
Sør - Trøndelag fylke	1,4	1,3
Nasjonalt	1,3	1,3

*Vi presiserer at dette er sum alle grunnskoler i Oppdal kommune, både private og offentlige. Det vil si at tallene også inkluderer Vollan private skole, som er egen skoleeier og dermed utarbeider egen tilstandsrapport.

I rapporten er andelen elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere presentert i prosent. Andelen elever som opplever mobbing på skolen er summen av andelen elever som har krysset av på svaralternativene «2 eller 3 ganger i måneden», «omtrent 1 gang i uken» og «flere ganger i uken». Andelen mobbede på skolen sier med andre ord ingen ting om hvor ofte elevene opplever å bli mobbet.

Tabell 2: Geografisk sammenligning «Andelen som opplever mobbing på skolen» 2016/2017

Geografisk sammenligning	7. trinn	10. trinn
Oppdal kommune	3,1 %	7,8 %
Kommunegruppe 11	6 %	5,5 %
Sør – Trøndelag fylke	6,9 %	9 %
Nasjonalt	5,5 %	7,8 %

Formål, avgrensning, metode

Formål

Kontrollutvalget er opptatt av hvordan skolene arbeider med trivsel på skolen, hvordan de arbeider systematisk for å avdekke mobbing, hvilke tiltak som iverksettes og hvordan disse tiltakene følges opp.

Avgrensning

Prosjektet avgrenses til å se på et utvalg registrerte mobbesaker i perioden 2013 - 2016 og gjelder 1 til 10. trinn for alle grunnskolene i kommunen. I tillegg sendes det invitasjon til Vollan private skole til å delta i forvaltningsrevisjonen.

Prosjektet vil ikke berøre psykososialt miljø blant ansatte ved skolene, og det vil heller ikke belyse det fysiske skolemiljøet.

Forhold som ligger utenfor virkeområdet for kapittel 9a i opplæringsloven vil ikke være en del av undersøkelsen.

Metode

I følge forskrift om revisjon § 7 skal forvaltningsrevisjon gjennomføres og rapporteres i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området. Denne rapporten utarbeides med grunnlag i RSK 001 standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk.

Prosjektplanen legges fram for godkjenning av kontrollutvalget. Etter at prosjektplanen er endelig godkjent av utvalget starter vi opp med å sende oppstartbrev til rådmannen med varsel om oppstart av prosjektet og vi ber om kontaktpersoner i kommunen for

videre oppfølging gjennom prosjektet. Etter ønske fra utvalget blir det også sendt invitasjon til Vollan private skole om å delta i forvaltningsrevisjonen. Prosjektet gjennomføres med dokumentinnsamling, samtaler, dokumentanalyse og det kan i tillegg være aktuelt med spørreundersøkelse. Kontrollutvalget blir løpende informert om gjennomføring av prosjektet.

Problemstilling:

Arbeides det aktivt og systematisk for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i grunnskolene i Oppdal kommune?

Til å belyse problemstillingen er det nødvendig å dele opp undersøkelsen videre. Inndelingen som er valgt for denne undersøkelsen er:

- Forbyggende arbeid
- Avdekking av mobbing
- Oppfølging av mobbesaker

Revisjonskriterier

Det er Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven) § 9a Elevens sitt skolemiljø som angir den overordnede rammen for skolene og skoleeiers arbeid med det psykososiale miljøet for elevene:

§9a-1 Generelle krav

Alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.

§ 9a-3 Det psykososiale miljøet

Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet.

Dersom noen som er tilsatt ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold eller rasisme, skal vedkommende snarest undersøke saken og varsle skoleledelsen, og dersom der er nødvendig og mulig, selv gripe direkte inn.

Dersom en elev eller forelder ber om tiltak som gjelder det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkende atferd som mobbing, diskriminering, vold eller rasisme, skal skolen snarest mulig behandle saken etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om skolen ikke innen rimelig tid har tatt stilling til saken, vil det likevel kunne klages etter føresegnene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak.

Forskrift 2006-06-23-724 til opplæringsloven:

Sentralt fra denne forskriften er § 2-3 som pålegger at skoleeieren skal sørge for nasjonale undersøkelser om motivasjon, trivsel, mobbing, elevmedvirkning, elevdemokrati og det fysiske miljøet blir gjennomførte og følges opp lokalt.

Veiledere til kapittel 9a i opplæringsloven

Utdanningsdirektoratet har utgitt flere veiledere/ rundskriv for hvordan skolene skal arbeide for å ivareta elevenes rettigheter til et godt psykososialt miljø. Dette er viktige dokumenter med føringer for hvordan skolene som skoleeier skal arbeide for et godt skolemiljø og hvordan man skal håndtere eventuelle mobbesaker.

Lokale styringsdokumenter

Lokale styringsdokumenter vil i tillegg være viktige kilder til revisjonskriterier, som blant annet lokale mobbeplaner, lokale måldokumenter som gjelder elevenes læringsmiljø og mobbing og andre relevante rutiner.

Oppdal, 20. april 2017

Svein Magne Evavold
Revisjonssjef

Merete Lykken
Revisor

Dokumentet er godkjent elektronisk og har ingen signatur.